

Knihovna Karla Hynka Máchy v Litoměřicích
www.knihovnalitomerice.cz

Výroční zpráva 2014

OBSAH:

1. Úvod

2. Služby a činnost specializovaných oddělení

- 2.1 Naučné oddělení
- 2.2 Hudební oddělení
- 2.3 Oddělení beletrie
- 2.4 Dětské oddělení

3. Tabulky, dodatky

- 3.1 Přehled počtu čtenářů
- 3.2 Přehled počtu návštěvníků
- 3.3 Výpůjční činnost
- 3.4 Návštěvníci knihovny na jednotlivých odděleních
- 3.5 Návštěvníci kulturních akcí
- 3.6 Výpůjčky knih na jednotlivých odděleních
- 3.7 Čtenáři na jednotlivých odděleních

4. Akce pro veřejnost (výběr)

4.1 Pro děti

- 4.1.1 Zájmové kroužky
- 4.1.2 Kluby
- 4.1.3 Soutěže
- 4.1.4 Cyklus volnočasových aktivit pro rodiče a děti
- 4.1.5 Návraty k tradicím

4.2 Pro dospělé

- 4.2.1 Autorské večery
- 4.2.2 Worldtrek
- 4.2.3 Příběhy světa
- 4.2.4 Světová náboženství
- 4.2.5 Jak promlouvá rok
- 4.2.6 Zdravý životní styl
- 4.2.7 Kluby seniorů
- 4.2.8 Výstavy

5. Spolupráce s ostatními organizacemi města

- 5.1 Nadace Charty 77/ Konto bariéry
- 5.2 Obrazová příloha

6. Granty

7. Sponzoři

8. Výkon regionálních funkcí za rok 2013

1. Úvod

V roce 2014 navštívilo Knihovnu Karla Hynka Máchy v Litoměřicích **105 530** návštěvníků (index r. 2013 + 2145), kteří si vypůjčili **183 758** (index r. 2013 + 6 601) knih, periodik a CD.

Nakoupili jsme **5833** knižních jednotek (celková hodnota nákupu za rok 2014 činila **1 096 383 Kč**).

Uspořádali jsme **226** kulturních akcí, výstav a tematických výstavek, **21** víkendových workshopů a **3** výlety pro návštěvníky knihovny.

V současné době knihovna eviduje **3408** čtenářů (z toho **1034** dětských).

Pro školy a školní družiny jsme připravili **158** lekcí, kterých se zúčastnilo **3 395** dětí. Začínající čtenáři na nich získají základní informace o knihách a funkci knihovny.

V rámci výkonu regionálních funkcí poskytujeme metodickou pomoc **76** místním knihovnám. Pro jejich potřebu jsme připravili a odeslali **476** souborů s **31 429** dokumenty.

V knihovně působí již čtvrtým rokem **Klub aktivního stáří** a **Klub tvůrčího paní pro seniory**, probíhají kurzy angličtiny. Získáním dotací jsme v letošním roce rozšířili nabídku volnočasových aktivit o kurzy Trénování paměti, Psychomotorická cvičení, Kurzy počítačové gramotnosti a tvořivé letní workshopy, taktéž pro seniory.

Ve spolupráci se Spolkem LiPen o.s. jsme se zapojili do celostátní akce **Noc Literatury** a **Festivalu Den poezie**.

Mladší čtenáři navštěvují kroužek **Šperkovnice, Radiofon** a **Klub deskových her**.

Připojili jsme se k **fairtradeovým aktivitám města**, uspořádali další ročník literární soutěže **Máchovou stopou** a zorganizovali ve spolupráci s děkanem litoměřické kapituly již čtvrtý ročník **svatomartinských slavností**.

Již poněkoličtější jsme spolupracovali s Kinoklubem Ostrov na realizaci části letního festivalu **Litoměřice 14**.

V měsíci srpnu se knihovna připojila ke kooperativnímu projektu ústeckého kraje na podporu čtenářství – **Města čtou**. Tato akce probíhala současně v Lounech, Klášterci nad Ohří, Jirkově a Chomutově.

2. Služby a činnosti specializovaných oddělení

2.1 Naučné oddělení

Pro potřeby naučného oddělení bylo v roce 2014 nakoupeno **835 knihovních jednotek**.

Oddělení navštívilo **23 282** návštěvníků, kteří si vypůjčili **26 242** knih, **32 747** periodik a **502** elektronických zdrojů. Samozřejmě je využívání veřejného internetu pro čtenáře (**1389** návštěvníků), ale i pro neregistrované uživatele. V průběhu roku jich tuto možnost využilo **208**.

Služby nabízené v rámci studovny a čítárny

- ◆ půjčování knih z příruční a regionální knihovny
- ◆ široká nabídka novin a časopisů (140 titulů)
- ◆ zjišťování excerptce článků z regionálních periodik (Radniční zpravodaj, Terezka, Zpravodaj města Lovosic)
- ◆ vyhledávání z elektronické databáze novinových a časopiseckých článků Anopress, která byla získána na základě grantu MK ČR – VISK 8A (1 278 článků)
- ◆ široký výběr elektronických zdrojů a jazykových výukových programů na CD – ROMech (502 výpůjček)
- ◆ právní informační software Lex DATA i daňové a právní materiály v tištěné podobě (Sbírky zákonů)
- ◆ pro studenty středních škol knihovnicko-bibliografické lekce zaměřené na seznámení s knihovnou, jejím fondem a orientaci při vyhledávání. Tuto možnost využilo 11 tříd ze Střední školy pedagogické, hotelnictví a služeb, Kladenské soukromé střední školy, Středního odborného učiliště na Dlouhé ulici
- ◆ možnost získávání materiálů prostřednictvím služby MVS (službu využilo 195 čtenářů), požadavků od ostatních knihoven na zaslání knih bylo 273
- ◆ ke kulturním výročím bylo nainstalováno 12 výstavek

2.2 Centrální registrace (Hudební oddělení)

Za sledovaný rok nakoupilo hudební oddělení **210 ks** hudebních dokumentů.

Během sledovaného roku navštívilo oddělení **12 788 uživatelů**, kteří si vypůjčili **16 695 CD, 3034 knih a hudebnin**.

Toto oddělení se stalo místem **centrální registrace** dětských i dospělých čtenářů.

Byla zde umístěna část fondu oddělení Beletrie – cizojazyčná literatura a fantazy literatura.

V rámci Týdne knihoven bylo zaregistrováno v rámci akce „Registrace zdarma“

+ **177 nových čtenářů** (Týden knihoven 2014)“.

Při nákupu dokumentů se oddělení zaměřilo již pouze na spolupráci s internetovými obchody. Půjčování audioknih, které je využíváno především studenty a staršími občany, se setkala s velkým ohlasem (ve sledovaném období bylo nakoupeno **122** titulů).

Součástí oddělení je nabídka pěti stanic veřejného INTERNETU. Tuto službu využilo **4695 návštěvníků**, z toho **1593** neregistrovaných uživatelů.

S velkým ohlasem se setkal Internetový kurz pro seniory, který se uskutečnil v měsíci říjnu – listopadu pod vedením odborného lektora Václava Patáka.

2.3 Oddělení beletrie

Pro potřeby oddělení bylo v uplynulém roce nakoupeno **1502 knihovních jednotek**, které využilo **32 028 návštěvníků**.

Oddělení zajišťuje výpůjčky fondu beletrie pro dospělé čtenáře. Široká škála cizojazyčné literatury, kterou využívají především studenti byla přemístěna na oddělení Centrální registrace.

Na oddělení jsou k dispozici 4 počítačové stanice s možností připojení k internetu. Tuto službu využilo **1296** čtenářů a **207** neregistrovaných uživatelů.

Dlouhodobě spolupracuje s domovem pro seniory ve Švermově ulici s domovem, kde poskytujeme zdarma službu „pravidelné donášky knih“.

Prostřednictvím tematických výstavek jsou čtenáři seznamováni s knižními novinkami a významnými kulturními výročími.

Přestěhováním skladových prostor a rozšířením oddělení beletrie o další místnost, vznikl nový prostor pro poezii, dramata a komiksy.

2.4 Dětské oddělení

Pro dětské čtenáře bylo v roce 2014 zakoupeno **728 knihovních jednotek**, které si půjčilo **1034** zaregistrovaných čtenářů. Dětské oddělení navštívilo **14 859 návštěvníků**. Služby internetu využilo **5928** dětských čtenářů.

Hlavní náplní tohoto oddělení je vytváření aktivit pro dětské čtenáře. Začínající čtenáři zde získávají základní informace o knihách a knihovně, rozvíjíme čtenářskou gramotnost.

Velkou péči věnujeme především knihovnicko-bibliografickým lekcím. Pro školy jich v roce 2014 připravili knihovnice **138**, zúčastnilo se jich **2 358** dětí ze základních a mateřských škol z Litoměřic a okolí.

Další programy jsme připravili pro třídy, které se přihlásili do celostátní akce – „Knížka pro prvňáčka“.

Pro starší čtenáře jsme připravili celkem **19 typů besed** na různá témata (knihovnická, literární, spojená s naším městem a regionem).

Besedy pořádané pro základní školy vycházejí vstříc přáním pedagoga.

V odpoledních hodinách navštěvují dětské oddělení školní družiny a klienti Diakonie. Pro děti i rodiče bylo během roku 2014 připraveno v odpoledních hodinách **15** volnočasových aktivit, **5** soutěží, **3** výlety, **21** víkendových workshopů. Těchto aktivit se zúčastnilo na **817** návštěvníků.

Další projekty

Knížka pro prvňáčka – projekt Už jsem čtenář je celostátní akcí, kterou vyhlašuje SKIP ČR. Akce zapojuje žáky prvních tříd formou speciálních besed pořádaných v knihovně. Odměnou za úspěšné absolvování projektu je pro děti knížka pro prvňáčka, původní česká novinka, která byla napsána a ilustrována výhradně pro účastníky projektu. V roce 2014 se do projektu zapojily první třídy ze ZŠ B.Němcové, ZŠ Na Valech a Lingua Universal. 111 prvňáčků bylo odměněno knihou při slavnostním předávání v divadle K.H. Máchy.

Noc s Andersenem – celostátní akce na podporu dětského čtenářství.

V roce 2014 „nocovalo“ v knihovně 34 dětí, pro které byl k výročí prvního vydání knížky Komisař Vrťapka, o oblíbeném psím detektivovi, připraven program plný pátrání a vyšetřování.

Pasování druháčků – slavnostní pasování žáčků druhých tříd na čtenáře knihovny, v roce 2014 to bylo 137 dětí ze šesti druhých tříd litoměřických základních škol.

Po celý rok probíhaly na dětském oddělení knihovny různé akce, tvořivé i soutěžní. Například Odpoledne s Ferdou Mravencem k 115. výročí narození Ondřeje Sekory.

Týden knihoven zakončilo dětské oddělení odpolednem pro nejmladší čtenáře, akcí nazvanou Do knihovny za pohádkou.

Výtvarnou Dílnu s Mikulášem, ve které si děti vyzkoušely, krom jiného i šití mikulášské punčochy na šicím stroji.

Dětské oddělení se zúčastnilo i finále krajské soutěže Klubíčko čtení a celostátního projektu Kde končí svět, pořádaného Klubem dětských knihoven.

Dětská čtenářská beseda se mohla osobně setkat se spisovatelem Pavlem Bryczem při besedě – Neberte nám ptáka Loskutáka.

V rámci celoročního projektu: Knihovna – svět plný příběhů, jsme se navrátili k tradici vyprávění (storytellingu). Základním školám bylo nabídnuto představení „Budíme češtinu“. Mezigenerační víkendové workshopy pak byly tematicky zaměřeny na rozvoj slovní zásoby, práci s literárním textem se základy dramatické výchovy.

3. Tabulky, dodatky

3.1 Přehled počtu čtenářů

DISLOKACE	SKUTEČNOST 2014	Index r. 2013
KKHM Litoměřice	3 408	- 247 *
Místní knihovny	2 546	- 43 **
Celkem	5 954	- 290

* Vzhledem k tomu, že loňský statistický výkaz zahrnuje ještě čtenáře z Pobočky Pokratice, došlo z důvodu jejího zrušení (uzavření únor 2013) k úbytku čtenářů, kteří se nepřeregistrovali.

** Úbytek čtenářů je způsoben půlročním uzavřením MK ve Velkých Žernosekách (rekonstrukce).

3.2 Přehled počtu návštěvníků

DISLOKACE	SKUTEČNOST 2014	Index r. 2013
KKHM Litoměřice	82 957	+ 2 854
Místní knihovny	42 992	+ 103
Celkem	125 949	+ 2 957

3.3 Výpůjční činnost

DISLOKACE	SKUTEČNOST 2014	Index 2013
KKHM Litoměřice	183 758	+ 6 601
Místní knihovny	77 447	+ 328
Celkem	261 205	+ 6 929

3.4 Návštěvníci knihovny na jednotlivých odděleních*

ODDĚLENÍ	Návštěvníci	Index r. 2013
Naučné oddělení	23 282	- 1 960
Beletrie	32 028	- 1 584
Dětské oddělení	14 859	- 4
Centrální registrace (Hudební oddělení)	12 788	+ 6 402

3.5 Návštěvníci kulturních akcí

	Skutečnost 2014	Index 2013
Návštěvníci půjčoven a studoven	82 957	+ 2 854
Návštěvníci využívající internet	13 723	+ 1 662
Návštěvníci kulturních akcí	6 239	+ 1 703
Návštěvníci vzdělávacích akcí	2 611	- 730
celkem	105 530	+ 5 489

3.6 Výpůjčky knih na jednotlivých odděleních

ODDĚLENÍ	VÝPŮJČKY 2014	Index r. 2013
Naučné oddělení	59 864	+ 117
Beletrie	70 025	- 652
Dětská literatura	34 140	+ 1 851
Hudební oddělení	19 729	+5 282
CELKEM	183 758	+ 6 601

3.7 Přehled počtu čtenářů na jednotlivých odděleních

ODDĚLENÍ *	čtenáři 2014	Index r. 2013
Naučné oddělení	1 555	- 555
Beletrie	2 047	- 16
Dětské oddělení	1 433	- 17
Centrální registrace (Hudební oddělení)	3 408	+ 1 740

* V průběhu roku došlo k zavedení Centrální registrace, proto došlo k poklesu čtenářů na jednotlivých odděleních.

4. Akce pro veřejnost (výběr)

4.1 Pro děti

4.1.1 Zájmové kroužky

Šperkovnice

Výroba šperků a dekorací z korálků.

Radiofon

Kroužek pro děti od 12–15 let, které si chtějí vyzkoušet práci s rozhlasovým mikrofonem.

4.1.2 Kluby

Klub deskových her Černého Šimona

Každé pondělí můžete přijít a zahrát si s námi různé deskové hry, přímo v knihovně.

Klub dětských her

Každou středu si pro děti z 1. stupně ZŠ dobrovolnice připravují zajímavý a zábavný program.

4.1.3 Soutěže

Jeden den mušketýra ve 21. století – literární soutěž zařazena do celostátního projektu „Kde končí svět“.

Klubíčko čtení – literární soutěž severočeského Klubu dětských knihoven

Máchovou stopou – literární soutěž (nejen) pro studenty

Život s Ferdou – internetová soutěž k 115. výročí Ondřeje Sekory

Lidové tradice – internetová soutěž

Sv. Martin – internetová soutěž

Hračky od A–Z – internetová soutěž o historii hraček

4.1.4 Cyklus volnočasových aktivit pro děti, rodiče a prarodiče

Hlavním cílem aktivit byla podpora soudržnosti rodiny a smysluplné využití volného času celé rodiny, podpora mezigeneračního setkávání.

Aktivity byly tematicky rozčleněny na:

Tvořivé odpolední workshopy

Hezká ulice, hezká okna – výtvarný workshop (Týden mobility)

Odpoledne s Ferdou Mravencem – tvořivé odpoledne

Výtvarné hrátky s Mikulášem – tvořivé a soutěžní odpoledne

Víkendové workshopy

Storytelling (I.–V.) – série workshopů pro všechny věkové kategorie

Tkaní na destičce – základy tkalcovských technik

Plstění suchou i mokrou technikou – zpracování ovčího rouna

Vosková batika – zdobení textilií pomocí vosku (Indonésie)

Drátkování rybiček – ozdoba vánočního stolu
Lektorka MA. Helena Hošková je vystudovaná textilní výtvarnice.

Letní workshopy v Parku V. Havla

Putování za dalekým barevným světem: Japonsko, Čína, Orient
Lektorky: Ing. Irena Štyrandová a Helena Učíková Lendacká

Výlety

Květy 2014 – výlet pro seniory a vnoučata

Procházka po Zemi – sobotní výlet pro rodiny na Bílé stráně

Storytellingový festival – výlet pro účastníky storytellingového vyprávění

Zámek Duchcov – výlet pro seniory a jejich vnoučata

Dětské tvořivé bazárky

Během roku děti uspořádaly 2 tvořivé bazárky, kde představily a nabídly své rukodělné výrobky (Kroužek Šperkownice).

4.1.5 Návraty k tradicím

Svatomartinské zastavení v knihovně (ve spolupráci s Katedrální kapitulou sv. Štěpána v Litoměřicích) Legenda o Sv. Martinovi – vyprávění legendy, pověsti, pranostiky, ochutnávka martinských rohlíčků. Putování se světýlky po stopách bělouše na Dómské náměstí.

Lucie noci upije – dobrodružná cesta uličkami města pro děti i dospělé.

4.2 Pro dospělé (výběr)

4.2.1 Autorské večery / spisovatelé

Nemoc jako výzva / Viliam Poltikovič

Po stopách Keltů / Martin Šneller

Povídky podle písmenek/ Karel Macas

Putování po proudu – podpora autismu / Pavel Hlušička

Vietnam – ze severu na jin / Magdalena Radostová

Slovosledi ve vlastní šťávě / soubor Slovosledi

Poselství Tarotu / Eva Bříšková

Život s Fairtrade / Bruce Crowther

Muž bez ženy není člověk / Pavel Brycz

Autorský večer Jakuba Praibiše

Faktor merde / scénické čtení Lukáše Hejlíka

4.2.2 Worldtrek / Pavel Brychta

Nepál – národní park Langtang

Island / Pavel Brychta

4.2.3 Příběhy světa / Ing. Jana Štefániková

Smaragdový Buddha

Po stopách Krista v zemi zaslíbené
Egyptská kniha mrtvých
Putování prince Rámy
Hrdina Rizal z Filipín a učitel Blumentritt z Litoměřic

4.2.4 Světová náboženství / Mgr. Lenka Doležalová

Úvod do náboženství
Platón a starořecká mystéria
Křesťanství
Židovství

4.2.5 Jak promlouvá rok / Waldorfská iniciativa

Sváteční čas Michaelův
Martin na bílém koni
Co napadne nás v adventní čas

4.2.6 Zdravý životní styl

Večery Klubů celiaků – pravidelná setkávání
Dynamická chůze – cesta zpátky za zdravím / Jan Veselý
Jak čisti a posilovat ledviny / Mgr. Jana Ranušová
Bylinková poradna Jany Ranušové
Falun Gong / Bohumil Bartošek
Trénování paměti pro studenty / Mfr. Helena Účíková Lendacká
Bezpečné užívání léků / Mgr. Tomáš Cikrt
Orgánové hodiny / Mgr. Jana Ranušová
Zelené potraviny / Mgr. Jaroslava Vondráková
Bylinky proti stresu/ Mgr. Jana Ranušová

4.2.7 Kluby seniorů

Spolek LiPen o.s.

vznikl na podzim 2013 a sdružuje litoměřické seniory, kterým nabízí kulturní, společenské a vzdělávací akce:

Čokoláda s příběhem – aktivita na podporu Fairtrade

Malované rozhovory – malba akvarelem

Kdopak se to na nás dívá? – Procházka s historikem Oldřichem Doskočilem

Literární vánoční dárky v ulicích – přání, verše, andělé pro potěšení

Noc literatury, Noc kostelů, Den poezie, Letní škola tvůrčího psaní aj.

Pravidelná setkávání Klubu tvůrčího psaní určeného pro aktivní seniory.

V tomto roce byl vydán sborník, uskutečnily se dva literární večery s autorským čtením členů klubu.

Dopolední klub aktivního stáří

Pravidelná páteční setkávání jsou zaměřena na trénink paměti, výtvarné dílny, jednoduchá cvičení. Senioři společně navštěvovali výstavy v galerii a muzea.

Angličtina pro seniory – zájemcům byly nabídnuty lekce pro začátečnický i pokročilý. Výuka a příjemné posezení nad šálkem anglického čaje zaujala mnoho seniorů.

Kurzy počítačové gramotnosti pro seniory, Psychomotorická cvičení, Trénování paměti,

Tvořivé workshopy aj.

4.2.8 Výstavy

KUBINSTAD IN SITU / Andere Saite studio

TISÍC A JEDEN KOBREK / vítězné práce z literárně-výtvarné soutěže

MÁJ MIHY MALEŠE / výstava grafik Mihy Maleše

POZNÁTE NÁS?

MÁCHŮV MÁJ / Oldřich Hamera

5. Spolupráce s ostatními organizacemi

Pedagogicko–psychologická poradna ústeckého kraje, Pracoviště Litoměřice

Pravidelné konzultace (již od roku 2000) o doplňování vhodné literatury, určené pro děti s poruchami učení.

Dům dětí a mládeže Rozmarýn

Den dětí – na této aktivitě se dětské oddělení účastnilo spolu s dalšími organizacemi Města Litoměřice. Besedy pro příměstské dětské tábory v letních měsících.

Zdravé město Litoměřice

Týden mobility – čtení pohádek s dopravní tematikou, soutěže pro rodiny s dětmi

Místa přátelská seniorům – spolupráce Klubu tvůrčího psaní a Dopolnedního klubu aktivního stáří

Místa přátelská rodinám s dětmi – v rámci Komunitního plánování Města Litoměřice

DUN DUN – férový festival inspirovaný Afrikou

Severočeská galerie výtvarného umění Litoměřice

Spoluúčast na akci Litoměřická muzejní noc / Rozkvetlá knihovna.

Středisko ekologické výchovy a etiky SEVER

Procházka po Zemi – víkendový výlet pro děti a rodiče

Spolupráce s **Dětským zastupitelstvem města Litoměřice**

Dílna ručního papíru

Spolupráce při seniorských aktivitách – návštěva Dílny, víkendové letní workshopy v přírodě

Spolupráce s knihovnami Ústeckého kraje

Města čtou – kooperativní projekt knihoven Jirkov, Louny, Klášterec nad Ohří a Litoměřice. Týden letního čtení v Parku V. Havla bylo doplněno o doprovodný program- workshopy, autorská čtení a komorní hudební vystoupení regionálních autorů a hudebníků. Spolupráce knihoven spočívala ve vzájemné výměně vystupujících. Například Jan Kryl, Renata Štulcová, Petra Braunová aj.

5.1 Nadace Charty 77/ Konto bariéry

Knihovna K. H. Máchy je zapojena do projektu SENSEN – Senzační senioři. Projekt Nadace Charty 77/ Konto bariéry je určen aktivním seniorům z celé republiky.

5.2 Obrazová příloha (pouze u tištěné verze)

6. Granty

Město Litoměřice – Volný čas dětí a mládeže
Návrat k tradicím – Sv. Martin v knihovně 3 000 Kč

Město Litoměřice – Oblast Kultura
Máchovou stopou 2014 10 000 Kč

Zdravé město Litoměřice
Aktivní senioři nelení – jsou rádi obklopeni zelení 17 300 Kč

Město Litoměřice – Podpora Fair Trade
Město čte – s Hanou Hindrákovou 2 000 Kč

Dotace z Ministerstva Kultury:
Knihovna – Svět plný příběhů 16 000 Kč

Dotace z Ústeckého kraje – volný čas 2014
Knihovna plná příběhů i o víkendu 30 000 Kč

Dotace z Komunitního plánování:
Příběhy podzimu 20 000 Kč

Celkem dotace: 98 300 Kč

7. Sponzoři

Květiny J. J. Svoboda, Okružní 14, Litoměřice

Káva – čaj – koření, paní Hana Rozmarová, Dominikánské nám. 12, Litoměřice

8. Výkon regionálních funkcí

Poradenská a konzultativní činnost pro MěK a ZK

Dotace na zajištění výkonu regionálních funkcí, kterou Příspěvková organizace Knihovna K. H. Máchy v Litoměřicích obdržela od Ústeckého kraje, je určena pro výkon RF pro 7 městských a 73 místních knihoven litoměřického regionu.

V litoměřickém regionu se nachází **7 městských knihoven** – Roudnice, Lovosice, Štětí, Budyně nad Ohří, Terezín, Libochovany a Ústěk s pobočkou Starý Týn. Pro tuto pobočku vykonávají všechnu knihovnickou činnost metodičky KKHM – tzn., že připravují výměnné soubory, provádějí metodické návštěvy, revize, zpracovávají statistiku, kterou posléze přičtou v elektronické i papírové podobě MěK Ústěk. Od loňského roku byly 2 původně místní knihovny – Písty a Nížebohy na přání starosty obce Budyně nad Ohří přeřazeny jako pobočky MěK Budyně n. Ohří – tato knihovna jim připravuje soubory, zpracovává statistiku, takže jejich přírůstky, úbytky, čtenáři i výpůjčky jsou započítány ve statistickém výkazu MěK Budyně nad Ohří.

Poradenskou a konzultativní činnost vykonávají metodičky pro všechny místní knihovny. V každé knihovně je jedenkrát ročně provedena metodická návštěva, která je zaměřena na problémy dané knihovny.

Z každé návštěvy je pořízen zápis, který je zaslán na obec, místní knihovnu a jedna kopie zůstává v Knihovně K. H. Máchy k nahlédnutí nadřízeným orgánům.

Konzultace přímo v knihovnách se týkají především přeznačování a ochrany fondu, zejména v návaznosti na retrokonverzi knihoven

Díky terminálovému přístupu ubyly konzultace v automatizovaných knihovnách, jejichž knihovnice dobře neovládají modul katalogizace – knihy lze katalogizovat z Knihovny K. H. Máchy (Ploskovice, Křešice, Bohušovice). Konzultace v KKHM se týkají obvykle vyplňování statistických výkazů – 5 knihoven – výpočet virtuálních návštěvníků, úbytky, vstupy do on-line katalogu.

Vzdělávání neprofesionálních knihovníků

Tak jako každý rok byl nejvíce navštíven jarní výjezdní seminář, orientovaný na rozšíření knihovnických vědomostí. Knihovníci (31 zúčastněných) navštívili Místní knihovnu v Kostomlatech pod Milešovkou a Místní knihovnu v Měrunicích – obě knihovny v minulosti vyhrály ocenění Knihovna roku. Návštěva byla tedy myšlena jako inspirace pro nadstandardní práci knihovnic. Seminář byl zakončen prohlídkou rekonstruované Městské knihovny v Teplicích.

V rámci Týdne knihoven metodičky navštívily 2 místních knihovny (Malé Žernoseky, Přestavky) v jejich výpůjční době a na místě proškolily uživatele (15 osob) ve vyhledávání v on-line katalogu místních knihoven, Knihovny K. H. Máchy a dalších vyhledávačů (SKAT, JIB).

Tvorba, distribuce a cirkulace výměnných souborů pro ZK provozované obcemi

Tato regionální služba je pro základní knihovny nejatraktivnější a z hlediska uživatelů i nejžádanější. Mnohé knihovny mají velmi zastaralý fond, zřizovatelé jej neaktualizují, takže ve většině knihoven jsou výpůjčky realizovány právě z knih z výměnných souborů.

Výměnné soubory většinou připravují a distribuují pracovníci Knihovny K. H. Máchy v pravidelných třítydenních rozvozech. Existují 4 skupiny knihoven (podle lokality), takže při cirkulaci každá ZK obdrží minimálně 4x ročně novinky. V letošním roce bylo připraveno a rozvezeno **476 souborů s 31 429 knihovními jednotkami** v hodnotě 6 173 075 Kč. Jeden ze souborů obsahuje v průměru 66 knihovních jednotek.

Některé knihovny preferují osobní výběr, ale pro většinu knihoven soubory připravuje metodička KKH.

Výměnné soubory využívá **73 místních knihoven**, přičemž výměnné soubory pro pobočku MěK Úštěka Starý Týn jsou ve statistice vykazovány u MěK Úštěk.

V roce 2014 bylo z rozpočtu na výkon regionálních funkcí zakoupeno **1860** (v tom 2 CD) knihovních jednotek a předplaceno **23 titulů periodik**. Na nákup knih do výměnných souborů byly poprvé použity i peníze od obecních úřadů.

Během roku 2014 byly podepsány nové **Smlouvy o poskytování odborných knihovnických služeb**, jejich součástí je i spoluúčast na financování nákupu do výměnných souborů. Smlouvy podepsalo 57 obcí pro 66 knihoven, 6 obecních úřadů pro 7 MK smlouvy nepodepsalo a příspěvek nezaplatili.

Za **100 109 Kč** takto vybraných bylo zakoupeno do výměnného souboru 604 svazků, celkový přírůstek je tedy **2 464 dokumentů**.

Pomoc při revizi a aktualizaci knihovních fondů ZK provozovaných obcemi

Podle knihovního zákona 257/2001 Sb. je povinná každá knihovna s fondem do 100 000 svazků provádět revizi knihovního fondu jednou za pět let. Revize v automatizovaných knihovnách (24 MK) litoměřického okresu provádějí obvykle knihovny samy, v neautomatizovaných knihovnách ji provádějí metodičky – jedná se obvykle o revize v rozsahu několika pracovních dní a zejména zaměstnané knihovny ji nezvládají.

V roce 2014 byly provedeny revize v 11 místních knihovnách, kde bylo zrevidováno 29 746 svazků. Všechny tyto knihovny již mají fond zpracovaný v rámci retrokonverze, proto se čas revize výrazně zkrátil.

Výstupem retrokonverze je zpřesnění knihovního fondu, založení on-line katalogu fondu místní knihovny na vlastních webových stránkách tím i jeho vyhledávání. Součástí je i selekce knihovního fondu, kdy jsou vyřazeny knihy duplicitní, obsahově zastaralé a opotřebované. Obvykle po retrokonverzi následuje přeznačení a přebalení fondu, což přispívá ke zlepšenému vzhledu knihoven.

Podpora při zpracování statistiky o činnosti ZK

Městské knihovny vyplňují roční statistický výkaz přímo do formulářů NIPOS. Pro místní knihovny jsou připraveny jednodušší výkazy, z nich pak čerpají metodičky, zadávají zjištěné údaje do papírové i elektronické formy výkazů NIPOS. Metodičky také oslovují účetní obcí všech 73 místních knihoven, od nich získávají další informace, týkající se hospodaření knihoven. Ze všech dat jsou pak sestaveny sumáře litoměřického regionu. Veškeré údaje se dále postupují krajské knihovně.

Zajištění nákupu, zpracování a distribuce knihovních fondů, pořízených z prostředků obce, pro ZK, provozované obcí

Pracovnice Knihovny K. H. Máchy zajišťuje nákup pro 3 městské knihovny – Terezín (rozpočet 40 000 Kč), Budyni nad Ohří (30 000 Kč) a Úštěk (50 000 Kč). V roce bylo za tyto prostředky nakoupeno 1 007 knihovních jednotek. Ty byly také zpracovány. Pro MěK Úštěk bylo nakoupeno 369 k. j., pro MěK Terezín 311 a pro Měk Budyně nad Ohří 327 k. j.

Místní knihovny, jejichž zřizovatel financuje nákup knih do vlastního fondu, (cca 24 knihoven ze 73 = 33%) si nakupují samy a knihy pouze zasílají na knihovnické zpracování do KKHM. Zasílají ke zpracování i knihy, které získají darem od čtenářů. Takto bylo zpracováno 771 titulů pro 24 místních knihoven – největší položku tvoří dary.